

שישב קבע במטולה, וציווה עלי ללכת לחצר דב גוברמן לקחת שם את הדיליזיאנס, לרתום את הסוסים שלי ולבוא איתו.

בעל הבית לא היה, האישה פחדה וביקשה ממני להוריד גלגל כדי שאי אפשר יהיה לנסוע. ה"שאוויש" הגיע, הבין מה קרה, סטר לי ואף הוציא אקדח. תיקנתי, רתמתי ואנחנו נוסעים. בדרך רצה לפייס אותי והגיש תפוח זהב. לא רציתי לקחת.³⁹

הגענו לקליעה ושם היה עלינו לקחת בדיליזיאנס כמה אנשים, גם נשים היו ביניהם, ממשפחת פרנציז⁴⁰ הידועה. מטרת הנסיעה היתה טקס מיוחד שהתקיים ליד אגם החולה בבית חולים לגמלים.

הגמלים האלה ומוביליהם היו שרידים של הצבא התורכי שניגף בתעלת סואץ והובאו לצפון הארץ להבראה.

הצבא התורכי ניסה להגיע לתעלה עם צבא רגלי. כל הצבא הלך ברגל עד תעלת סואץ! רק הקצינים רכבו על סוסים. את הציווד לחיל הרגלים הובילו גמלים. הלכו ללא דרך, עמוסי ציוד ואוכל. אחרי שניגפו הלכו בחזרה ברגל האנשים והגמלים, כל הדרך מתעלת סואץ עד הגליל העליון.

בדרך חזרה מתו גמלים ונבלותיהם היו מוטלות בצידי הדרכים. הגמל שעבר את כל המדבר, הגיע לתעלה, הלך וחזר שוב, עבר את סיני, עבר את דרום הארץ, ולפני יסוד המעלה, לפני סוף הדרך, מת. כשהיינו עוברים בלילות היו קופצות חיות מן הנבלות בצד הדרך.

השרידים של הגדוד הזה. כך הגיעו לגליל השרידים של הגדוד הזה. היה כאן ירק, תלתן בר. בתל-חי היה מחסן חציר עבור הגמלים.

הנוסעים שלי הגיעו לטקס מיוחד בגדוד מובילי הגמלים. החיילים עמדו במיפקד בתלבושת מיוחדת: בגד כחול, ארוך, ופרנציז זה נשא בפניהם נאום. זכורות לי מילותיו בערבית: "עוד נכבוש בחזרה את הסואץ!" מובילי הגמלים עמדו בשורה וקצין חילק לכל אחד מתנת כסף לתוך כף היד.

מאיר פרידמן, האיכר ממטולה

איכר אחד היה במטולה, פרידמן שמו, כבר הזכרתי אותו בפרקים קודמים. פרידמן ידע ערבית על בוריה, והיה מוכר וידוע בין הערבים. בהיותו בעל משפחה גדולה חיפש תמיד דרכים שונות לפרנסה. למשל היה לו קשר עם